Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

11 päivänä kesäkuuta 2020*

Ennakkoratkaisupyyntö – Keskinäinen avunanto saatavien perinnässä – Direktiivi 76/308/ETY – 6 artiklan 2 kohta ja 10 artikla – Direktiivi 2008/55/EY – 6 artiklan toinen kohta ja 10 artikla – Pyynnön esittäneen jäsenvaltion verosaatava, jonka pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio on perinyt – Tällaisen saatavan asema – Etuoikeuden käsite – Pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion verovelan kuittaaminen mainitulla saatavalla lain nojalla

Asiassa C-19/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Cour de cassation (ylin tuomioistuin, Belgia) on esittänyt 20.12.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 11.1.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Belgian valtio

vastaan

Pantochim SA, selvitystilassa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot, varapresidentti R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Safjan, L. Bay Larsen ja C. Toader,

julkisasiamies: G. Hogan,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Pantochim SA, selvitystilassa, edustajanaan J. Oosterbosch, avocate,

– Belgian hallitus, asiamiehinään P. Cottin, J.-C. Halleux ja C. Pochet,

– Espanjan hallitus, asiamiehenään aluksi A. Rubio González, sittemmin S. Jiménez García,

– Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wilderspin, J. Jokubauskaitė ja C. Perrin,

kuultuaan julkisasiamiehen 14.1.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee keskinäisestä avunannosta Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston rahoitusjärjestelmään kuuluvista toimista aiheutuvien saatavien sekä maatalousmaksujen ja tullien perinnässä 15.3.1976 annetun neuvoston direktiivin 76/308/ETY (EYVL 1976, L 73, s. 18) 6 artiklan 2 kohdan ja 10 artiklan sekä keskinäisestä avunannosta tiettyihin maksuihin, tulleihin, veroihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä 26.5.2008 annetun neuvoston direktiivin 2008/55/EY (EUVL 2008, L 150. s. 28) 6 artiklan toisen kohdan ja 10 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty riita-asiassa, jossa asianosaisina ovat Belgian valtio ja Pantochim SA -niminen selvitystilassa oleva yhtiö ja jossa on kyse tällä yhtiöllä Saksan valtiolle olevan velan ja sellaisen saatavan, joka yhtiöllä on Belgian valtiolta, kuittaamisesta keskenään.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 76/308

3 Direktiivin 76/308 johdanto-osan ensimmäisessä, toisessa, kolmannessa ja kahdeksannessa perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:

”nykyisessä vaiheessa jonkin jäsenvaltion viranomaisten laatimassa asiakirjassa tarkoitettua saatavaa ei voida periä toisessa jäsenvaltiossa,

perintää koskevat kansalliset säännökset muodostavat jo siksi, että niiden soveltamisala rajoittuu kansalliselle alueelle, esteen yhteismarkkinoiden perustamiselle tai toiminnalle; tämä tilanne ei mahdollista yhteisön säännösten yhtenäistä ja tasapuolista soveltamista varsinkaan yhteisen maatalouspolitiikan alalla, ja se helpottaa vilpillisiä toimia,

tämän vuoksi on tarpeen antaa yhteisiä sääntöjä keskinäisestä avunannosta perinnässä,

– –

viranomaisen, jolle pyyntö osoitetaan, joutuessa toimimaan avunantoa pyytävän viranomaisen puolesta saatavan perimiseksi sen on voitava, jos sen kotipaikkajäsenvaltiossa voimassa olevat säännökset sen mahdollistavat, ja avunantoa pyytävän viranomaisen suostumuksella, myöntää velalliselle maksuaikaa tai mahdollisuus maksaa vähittäin; näiden maksutapojen myöntämisestä mahdollisesti saatavat korot on siirrettävä avunantoa pyytävän viranomaisen kotipaikkajäsenvaltioon.”

4 Direktiivin 76/308 1 artiklan mukaan direktiivissä vahvistettiin säännöt, jotka jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten on sisällettävä sen varmistamiseksi, että kaikissa jäsenvaltioissa voidaan periä direktiivin soveltamisalaan kuuluvia, toisessa jäsenvaltiossa syntyneitä saatavia.

5 Direktiivin 76/308 6 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Viranomaisen, jolle pyyntö osoitetaan, on toimitettava avunantoa pyytävän viranomaisen pyynnöstä perinnän mahdollistavassa asiakirjassa tarkoitettujen saatavien perintä kotipaikkajäsenvaltiossa syntyneiden vastaavien saatavien perintään sovellettavien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti.

2. Tätä varten kaikkia perintäpyynnön kohteena olevia saatavia on käsiteltävä viranomaisen, jolle pyyntö osoitetaan, kotipaikkajäsenvaltion saatavina, lukuun ottamatta tapauksia, joissa sovelletaan 12 artiklaa.”

6 Direktiivin 76/308, sellaisena kuin se on muutettuna 15.6.2001 annetulla neuvoston direktiivillä 2001/44/EY (EYVL 2001, L 175, s. 17), 9 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Perintä on suoritettava sen viranomaisen, jolle pyyntö osoitetaan, jäsenvaltion valuuttana. Viranomaisen, jolle pyyntö osoitetaan, on toimitettava perimänsä saatava täysimääräisenä avunantoa pyytävälle viranomaiselle.

2. Viranomainen, jolle pyyntö osoitetaan, voi kotipaikkajäsenvaltiossaan voimassa olevien lakien, asetusten ja hallinnollisten käytäntöjen salliessa ja avunantoa pyytävää viranomaista kuultuaan myöntää velalliselle maksuaikaa tai antaa tälle mahdollisuuden maksaa vähittäin. Viranomaisen, jolle pyyntö osoitetaan, tältä maksuajalta perimät korot on myös toimitettava avunantoa pyytävän viranomaisen kotipaikkajäsenvaltiolle.

_ _”

7 Direktiivin 76/308 10 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Perittävillä saatavilla ei saa olla etuoikeuksia sen viranomaisen kotipaikkajäsenvaltiossa, jolle pyyntö osoitetaan.”

8 Direktiivin 76/308 10 artiklassa, sellaisena kuin se oli muutettuna direktiivillä 2001/44, säädettiin seuraavaa:

”Huolimatta siitä, mitä 6 artiklan 2 kohdassa säädetään, perittävällä saatavalla ei välttämättä ole pyynnön vastaanottavan viranomaisen kotipaikkajäsenvaltiossa syntyneen vastaavanlaisen saatavan etuoikeutta.”

Direktiivi 2008/55

9 Direktiivin 2008/55 johdanto-osan ensimmäisessä ja kymmenennessä perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:

”(1) [Direktiiviä 76/308] on muutettu useita kertoja ja huomattavilta osin. Sen vuoksi mainittu direktiivi olisi selkeyden ja järkeistämisen takia kodifioitava.

_ _

(10) Viranomaisen, jolle pyyntö osoitetaan, joutuessa toimimaan avunantoa pyytävän viranomaisen puolesta saatavan perimiseksi sen olisi voitava, jos sen kotipaikkajäsenvaltiossa voimassa olevat säännökset sen mahdollistavat, ja avunantoa pyytävän viranomaisen suostumuksella, myöntää

velalliselle maksuaikaa tai mahdollisuus maksaa vähittäin. Näiden maksutapojen myöntämisestä mahdollisesti saatavat korot olisi siirrettävä avunantoa pyytävän viranomaisen kotipaikkajäsenvaltioon.”

10 Direktiivin 2008/55 1 artiklan mukaan direktiivissä vahvistettiin säännöt, jotka jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten on sisällettävä sen varmistamiseksi, että jokaisessa jäsenvaltiossa voidaan periä direktiivin soveltamisalaan kuuluvia, toisessa jäsenvaltiossa syntyneitä saatavia.

11 Direktiivin 2008/55 6 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Viranomaisen, jolle pyyntö osoitetaan, on toimitettava avunantoa pyytävän viranomaisen pyynnöstä perinnän mahdollistavassa asiakirjassa tarkoitettujen saatavien perintä kotipaikkajäsenvaltiossa syntyneiden vastaavien saatavien perintään sovellettavien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti.

Tätä varten kaikkia perintäpyynnön kohteena olevia saatavia on käsiteltävä viranomaisen, jolle pyyntö osoitetaan, kotipaikkajäsenvaltion saatavina, lukuun ottamatta tapauksia, joissa sovelletaan 12 artiklaa.”

12 Direktiivin 2008/55 10 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Sen estämättä, mitä 6 artiklan toisessa kohdassa säädetään, perittävällä saatavalla ei välttämättä ole pyynnön vastaanottavan viranomaisen kotipaikkajäsenvaltiossa syntyneen vastaavanlaisen saatavan etuoikeutta.”

Belgian oikeus

13 Direktiivi 76/308 saatettiin osaksi Belgian oikeutta keskinäisestä avunannosta tiettyihin maksuihin, tulleihin, veroihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä 20.7.1979 annetulla lailla (loi du 20 juillet 1979 concernant l’assistance mutuelle en matière de recouvrement des créances relatives à certains cotisations, droits, taxes et autres mesures; Moniteur belge, 30.8.1979, s. 9457).

14 Tämän lain, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasian oikeudenkäynnissä (jäljempänä 20.7.1979 annettu laki), 12 §:ssä säädettiin seuraavaa:

”Belgian viranomainen, jolle pyyntö on osoitettu, toimittaa ulkomaan viranomaisen pyynnöstä saatavien perinnän niin kuin kyse olisi [Belgian] kuningaskunnassa syntyneistä saatavista.”

15 Tämän 20.7.1979 annetun lain 15 §:n sanamuoto oli seuraava:

”Perittävät saatavat eivät nauti mitään etuoikeutta.”

16 Tämän jälkeen 27.12.2004 annetun ohjelmalain (loi-programme du 27 décembre 2004; Moniteur belge, 31.12.2004, s. 87006) 334 §:ssä, sellaisena kuin sitä sovellettiin 7.1.2009 saakka, säädettiin seuraavaa:

”Mikä tahansa rahamäärä, joka on palautettava tai maksettava verovelvolliselle tuloveroja tai muita vastaavia veroja sekä arvonlisäveroa koskevia verolakeja sovellettaessa tai perusteettoman edun palauttamista koskevien siviilioikeudellisten säännösten nojalla, voidaan käyttää toimivaltaisen virkamiehen päätöksellä ilman muita muodollisuuksia sellaisten veroennakkojen, tuloverojen ja niitä vastaavien verojen sekä arvonlisäveron – veron, lisäveron ja veronkorotuksen osalta – sekä kyseisen verovelvollisen maksamatta jättämien hallinnollisten ja verotuksellisten seuraamusmaksujen, korkojen tai kulujen maksamiseen, silloin kun nämä eivät ole tai eivät enää ole riidanlaisia.

Edellistä momenttia sovelletaan silloinkin, kun kyseessä on takavarikointi tai luovutus taikka kun kyse on kilpailevista saatavista tai maksukyvyttömyysmenettelystä.”

17 Tämän 27.12.2004 annetun ohjelmalain 334 §:ssä, sellaisena kuin se on muutettuna 22.12.2008 annetun ohjelmalain (loi-programme du 22 décembre 2008; Moniteur belge, 29.12.2008, s. 68649) 194 §:llä, jota on sovellettu 8.1.2009 alkaen, säädettiin seuraavaa:

”Mikä tahansa rahamäärä, joka on palautettava tai maksettava henkilölle joko liittovaltion verohallinnon toimivaltaan kuuluvia verolakeja tai verolakeja, joiden osalta veron kantamisesta ja perimisestä vastaa liittovaltion verohallinto, sovellettaessa tai perusteettoman edun palauttamista koskevien siviilioikeudellisten säännösten nojalla, voidaan käyttää ilman muodollisuuksia ja toimivaltaisen virkamiehen valinnan mukaisesti sellaisten rahamäärien maksamiseen, jotka henkilön on maksettava asianomaisten verolakien mukaan tai suorituksena sellaisiin veroihin tai muihin maksuihin perustuvista veloista, joiden kantamisesta ja perimisestä liittovaltion verohallinto vastaa lain mukaan tai lain tasoisen säännöksen nojalla. Varat voidaan käyttää tämän henkilön osalta vain siihen osaan saatavia, joka ei ole riidanalainen.

Edellistä momenttia sovelletaan silloinkin, kun kyseessä on takavarikointi tai luovutus taikka kun kyse on kilpailevista saatavista tai maksukyvyttömyysmenettelystä.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

18 Pantochim asetettiin selvitystilaan tribunal de commerce de Charleroin (Charleroin kauppatuomioistuin, Belgia) 26.6.2001 antamalla päätöksellä.

19 Belgian valtio valvoi selvitystilamenettelyssä etuoikeutetun arvonlisäverosaatavan, jonka Pantochim maksoi kokonaisuudessaan, ja valvoi Saksan valtiolla olevan 634 257,50 euron suuruisen sellaisen arvonlisäverosaatavan korkoineen, joka oli hyväksytty yhtiön veloista laadittuun luetteloon etuoikeudettomana velkana.

20 Ennakkoratkaisupyynnön mukaan Saksan valtio oli esittänyt saatavansa perimiseksi avunantopyynnön, eikä pyynnön olemassaoloa eikä sen sääntöjenmukaisuutta ole kiistetty.

21 Pantochimillä on puolestaan Belgian valtiolta verolainsäädäntöön perustuva saatava, jonka tämä haluaa kuitata 27.12.2004 annetun ohjelmalain 334 §:n nojalla edellä mainittua Saksan valtion saatavaa vastaan.

22 Pantochim vastusti kuittausvaatimusta ja nosti kanteen tribunal de première instance du Hainaut, division de Monsissa (Hainautin alioikeus, Monsin istuntopaikka, Belgia), joka katsoi, ettei Belgian valtiolla ollut oikeudellisia perusteita vaatia kuittausta.

23 Cour d’appel de Mons (Monsin ylioikeus, Belgia) vahvisti 27.6.2016 antamallaan tuomiolla alioikeuden ratkaisun ja velvoitti Belgian valtion maksamaan Pantochimille 502 991,47 euroa korkoineen.

24 Belgian valtio valitti ylioikeuden tuomiosta Cour de cassationiin (ylin tuomioistuin, Belgia), joka on pyytänyt ennakkoratkaisua.

25 Cour de cassation päätti lykätä asian ratkaisua ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko säännös, jonka mukaan perintäpyynnön kohteena olevaa saatavaa on käsiteltävä viranomaisen, jolle pyyntö osoitetaan, kotipaikkajäsenvaltion saatavana, niin kuin tästä on säädetty [direktiivin 2008/55] 6 artiklan toisessa kohdassa, jolla on korvattu [direktiivin 76/308]

6 artiklan 2 kohta, ymmärrettävä siten, että pyynnön esittäneen jäsenvaltion saatava rinnastetaan pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion saatavaan siten, että pyynnön esittäneen jäsenvaltion saatava saa pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion saatavan aseman?

2) Onko [direktiivin 2008/55] 10 artiklassa ja – ennen kodifiointia – [direktiivin 76/308] 10 artiklassa tarkoitetulla käsitteellä 'etuoikeus' ymmärrettävä tarkoitetun saatavaan liittyvää parempaa oikeutta maksuun eli oikeutta, joka antaa sille etusijan muihin saataviin nähden saatavien kilpailutilanteessa, vai mitä tahansa järjestelmää, jonka vaikutuksena on saatavan suosiminen maksun saamisessa saatavien kilpailutilanteessa?

Onko verohallinnolla 27.12.2004 annetun ohjelmalain 334 §:ssä säädettyjen edellytysten mukaisesti oleva mahdollisuus kuittaukseen saatavien kilpailutilanteessa katsottava edellä mainittujen direktiivien 10 artiklassa tarkoitetuksi etuoikeudeksi?"

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa ensimmäisellä kysymyksellään vastauksen asiallisesti siihen, onko direktiivin 76/308 6 artiklan 2 kohtaa ja direktiivin 2008/55 6 artiklan toista kohtaa tulkittava siten, että pyynnön esittäneen jäsenvaltion saatava rinnastetaan pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion saatavaan ja että se saa viimeksi mainitun jäsenvaltion saatavan aseman.

27 Todettakoon aluksi, että vaikka ennakkoratkaisukysymyksissä mainitut direktiivi 76/308 ja direktiivi 2008/55 onkin myöhemmin kumottu, ne olivat voimassa pääasian tosiseikkojen tapahtumahetkellä. Ennakkoratkaisupyynnöstä käy näet ilmi, että Belgian valtio on käyttänyt pääasiassa kyseessä olevan perintäpyynnön kohteena olleen Saksan valtion saatavan maksamisessa kuittaukseen sellaiset verosaatavat, joihin Pantochimillä oli perusteltu oikeus vedota suhteessa Belgian verohallintoon 1.1.2005–20.4.2009.

28 Direktiivin 76/308 6 artiklan 2 kohdan, luettuna yhdessä sen 1 kohdan kanssa, ja direktiivin 2008/55 6 artiklan toisen kohdan, luettuna yhdessä sen ensimmäisen kohdan kanssa, mukaan silloin, kun saatavasta on esitetty perintäpyyntö, sitä on käsiteltävä pyynnön vastaanottavan jäsenvaltion saatavana, koska tämän on perittävä kyseinen saatava tässä jäsenvaltiossa vastaavien saatavien perintään sovellettavien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti.

29 Direktiivin 76/308 6 artiklan 2 kohdan ja direktiivin 2008/55 6 artiklan toisen kohdan sanamuodosta seuraa siis, että saatava, jonka osalta on esitetty perintäpyyntö, ei saa pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion saatavan asemaa, vaan sitä on yksinomaan perinnän suorittamiseksi pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa kohdeltava siten kuin se olisi pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion saatava, ja näin tämä jäsenvaltio saadaan käyttämään toimivaltuuksia ja soveltamaan menettelyjä, joista säädetään laeilla, asetuksilla tai hallinnollisilla määräyksillä, joita sen oikeusjärjestyksessä sovelletaan samanlaisiin tai samankaltaisiin veroihin tai maksuihin liittyviin saataviin (ks. analogisesti tuomio 26.4.2018, Donnellan, C-34/17, EU:C:2018:282, 48 kohta).

30 Vaikka siis näiden säännösten mukaan pyynnön vastaanottaneella jäsenvaltiolla on perintäpyynnön kohteena olevaa saatavaa perittäessä velvollisuus kohdella sitä samalla tavoin kuin omia saataviaan (ks. vastaavasti tuomio 14.1.2010, Kyrian, C-233/08, EU:C:2010:11, 43 kohta), tämä ei merkitse asianomaisen saatavan luovuttamista pyynnön esittäneeltä jäsenvaltiolta pyynnön vastaanottaneelle jäsenvaltiolle. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 35 kohdassa todennut, aineellisoikeudelliselta kannalta saatava pysyy pyynnön esittäneen jäsenvaltion saatavana ja pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion saatavista erillisenä.

31 Tätä tulkintaa tukee myös direktiivin 76/308, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2001/44, 10 artiklan ja direktiivin 2008/55 10 artiklan sanamuoto, jonka mukaan perittävillä saatavilla ei välttämättä ole pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa syntyneiden vastaavanlaisten saatavien etuoikeuksia.

32 Direktiivin 76/308, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2001/44, 9 artiklasta ja direktiivin 2008/55 9 artiklasta käy myös ilmi, ettei pyynnön esittäneen jäsenvaltion saatava, jonka pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio on perinyt, saa viimeksi mainitun jäsenvaltion saatavan asemaa, sillä näissä säännöksissä säädetään, että pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion on toimitettava perimänsä saatava täysimääräisenä ja mahdollisesti myönnetyltä maksuajalta kertyneet korot pyynnön esittäneelle jäsenvaltiolle.

33 Direktiivin 76/308 johdanto-osan kahdeksannesta perustelukappaleesta ja direktiivin 2008/55 johdanto-osan kymmenennestä perustelukappaleesta ilmenee lisäksi, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena on ollut se, että pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio toimii saatavan perimiseksi pyynnön esittäneen jäsenvaltion ”puolesta”.

34 Ensimmäiseen kysymykseen on edellä todetun perusteella vastattava, että direktiivin 76/308 6 artiklan 2 kohtaa ja direktiivin 2008/55 6 artiklan toista kohtaa on tulkittava siten, ettei pyynnön esittäneen jäsenvaltion saatavaa rinnasteta pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion saatavaan eikä se saa viimeksi mainitun jäsenvaltion saatavan asemaa.

Toinen kysymys

35 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa toisella kysymyksellään vastauksen siihen, onko direktiivin 76/308 10 artiklaa ja direktiivin 2008/55 10 artiklaa tulkittava siten, että näissä säännöksissä käytetyllä etuoikeuden käsitteellä tarkoitetaan tiettyyn saatavaan liittyvää parempaa oikeutta, joka tuottaa sille etusijan muihin saataviin nähden saatavien kilpailutilanteessa, vai tarkoitetaanko sillä mitä tahansa muuta mekanismia, joka johtaa siihen, että tällä saatavalla on saatavien kilpailutilanteessa parempi oikeus maksuun. Se kysyy lisäksi, onko direktiivin 76/308 10 artiklaa ja direktiivin 2008/55 10 artiklaa tulkittava siten, että pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion viranomaisella olevaa valtuutta kuittaukseen saatavien kilpailutilanteessa on pidettävä näissä säännöksissä tarkoitettuna etuoikeutena.

36 On huomattava, ettei direktiivissä 76/308 eikä direktiivissä 2008/55 ole määritelty etuoikeuden käsitettä, eikä niissä ole tätä silmällä pitäen viitattu jäsenvaltioiden oikeuteen.

37 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden sellaisen säännöksen sanamuotoa, joka ei sisällä nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen säännöksen sisällön ja ulottuvuuden määrittämiseksi, on tavallisesti tulkittava koko unionissa itsenäisesti ja yhdenmukaisesti, ja tässä tulkinnassa on otettava huomioon säännöksen asiayhteys ja kyseisellä säännöstöllä tavoiteltu päämäärä (ks. mm. tuomio 13.10.2016, Mikołajczyk, C-294/15, EU:C:2016:772, 44 kohta ja tuomio 16.11.2017, Kozuba Premium Selection, C-308/16, EU:C:2017:869, 38 kohta).

38 Direktiivien 76/308 ja 2008/55 päämäärien osalta on muistettava, että kummankin direktiivin 1 artiklan mukaan näillä direktiiveillä vahvistettiin yhteiset säännöt keskinäisestä avunannosta sen varmistamiseksi, että kaikissa jäsenvaltioissa voidaan periä näiden direktiivien soveltamisalaan kuuluvia toisessa jäsenvaltiossa syntyneitä saatavia.

39 Direktiivin 76/308 johdanto-osan ensimmäisestä, toisesta ja kolmannesta perustelukappaleesta ilmenee, että kyseisen direktiivin tarkoituksena on poistaa ne yhteismarkkinoiden perustamisen ja toiminnan esteet, jotka johtuvat saatavien perintää koskevien kansallisten säännösten soveltamisalan rajaamisesta maantieteellisesti (tuomio 18.10.2012, X, C-498/10, EU:C:2012:635, 45 kohta).

40 Direktiivissä 76/308 säädetään siis avunannossa käytettävistä toimenpiteistä, joihin kuuluvat saatavien perintää varten tarpeellisten tietojen toimittaminen, asiankirjojen antaminen tiedoksi niiden vastaanottajalle ja sellaisten saatavien periminen, joiden peruste mahdollistaa täytäntöönpanon (tuomio 18.10.2012, X, C-498/10, EU:C:2012:635, 46 kohta).

41 Kyseessä oleviin säännöksiin liittyvästä asiayhteydestä on syytä muistaa, että direktiivin 76/308 10 artiklassa säädettiin, ettei perittävillä saatavilla saa olla etuoikeuksia pyynnön vastaanottaneessa jäsenvaltiossa. Siinä vahvistetaan näin sääntö, jonka mukaan pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion saataville tunnustettuja etuoikeuksia ei myönnetä perintäpyynnön kohteena oleville saataville.

42 Kyseistä 10 artiklaa muutettiin direktiivillä 2001/44, minkä jälkeen se korvattiin direktiivin 2008/55 10 artiklalla. Näillä direktiiveillä poikettiin mainitusta säännöstä säätämällä, että pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio voi myöntää tällaisia etuoikeuksia pyynnön esittäneen jäsenvaltion perittäville saataville.

43 Nämä säännökset vahvistavat sen, että vaikka – kuten edellä 28–30 kohdassa on todettu – tällaisia saatavia on niitä perittäessä kohdeltava samalla tavalla kuin pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion saatavia, ne ovat kuitenkin näistä erillisiä eikä niillä lähtökohtaisesti ole etuoikeutta kyseisessä jäsenvaltiossa.

44 Edellä todetun perusteella kyseisissä säännöksissä tarkoitettu etuoikeuden käsite on ymmärrettävä laajasti siten, että se kattaa kaikki mekanismit, joiden avulla pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio voi saada saatavien kilpailutilanteessa paremman tai ensisijaisen oikeuden maksuun saatavistaan velkojien yhdenvertaisuutta koskevasta periaatteesta poiketen.

45 Pääasiassa kyseessä olevasta kuittausvaltuudesta, jota Belgian verohallinto voi käyttää omien verosaataviensa osalta, todettakoon, ettei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamien tietojen perusteella voida ratkaista sitä, saako verohallinto tämän valtuuden avulla saatavien kilpailutilanteessa paremman tai ensisijaisen oikeuden maksuun saatavistaan vai onko kyse yleisten kuittaussäännösten mukaisesta mekanismista.

46 Siinä tapauksessa, että tällaista valtuutta olisi pidettävä yleisten kuittaussäännösten mukaisena mekanismina, jonka tarkoituksena on yksinkertaistaa perintämenettelyä mutta jolla Belgian valtiolle ei anneta parempaa tai ensisijaista oikeutta maksuun taikka minkäänlaista erioikeutta, jolla poikettaisiin velkojien yhdenvertaisuuden periaatteesta, sen olisi katsottava kuuluvan direktiivin 76/308 6 artiklan ja direktiivin 2008/55 6 artiklan soveltamisalaan, jolloin Belgian valtion pitäisi turvautua siihen myös sellaisten toisen jäsenvaltion saatavien perimiseksi, joista on esitetty perintäpyyntö näiden direktiivien nojalla.

47 Vastakkaisessa tapauksessa, eli jos pääasiassa kyseessä olevaan kuittausvaltuuteen turvautuminen johtaisi siihen, että näin Belgian valtio saisi sellaisen paremman tai ensisijaisen oikeuden maksuun, jollaista muilla velkojilla ei ole, valtuutta olisi poikkeuksena kilpailutilanteessa olevien velkojien yhdenvertaisuuden periaatteesta pidettävä direktiivin 76/308 10 artiklassa ja direktiivin 2008/55 10 artiklassa tarkoitettuna etuoikeutena.

48 Tässä tapauksessa Belgian valtio ei voisi käyttää kyseistä valtuutta periäkseen sellaisia toisen jäsenvaltion saatavia, joista on esitetty perintäpyyntö näiden direktiivien nojalla, koska ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että 20.7.1979 annetun lain 15 §:n mukaan perittävät saatavat eivät nauti mitään etuoikeutta.

49 Olipa tilanne kumpi tahansa, on korostettava, että pyynnön vastaanottanut jäsenvaltio voi käyttää pääasiassa kyseessä olevan kaltaista kuittausvaltuutta yksinomaan pyynnön esittäneen jäsenvaltion hyväksi ja sen edun mukaisesti.

50 Toiseen kysymykseen on näin ollen vastattava seuraavasti:

– direktiivin 76/308 10 artiklaa ja direktiivin 2008/55 10 artiklaa on tulkittava siten, että näissä säännöksissä käytetyllä etuoikeuden käsitteellä tarkoitetaan kaikkia mekanismeja, jotka johtavat siihen, että saatavien kilpailutilanteessa tietyllä saatavalla on parempi oikeus maksuun

– direktiivin 76/308 10 artiklaa ja direktiivin 2008/55 10 artiklaa on tulkittava siten, että pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion valtuutta turvautua kuittaukseen saatavien kilpailutilanteessa on pidettävä näissä säännöksissä tarkoitettuna etuoikeutena silloin, kun tämä valtuus antaa kyseiselle jäsenvaltiolle sellaisen paremman tai ensisijaisen oikeuden maksuun saatavistaan, jollaista muilla velkojilla ei ole, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä.

Oikeudenkäyntikulut

51 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Keskinäisestä avunannosta Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston rahoitusjärjestelmään kuuluvista toimista aiheutuvien saatavien sekä maatalousmaksujen ja tullien perinnässä 15.3.1976 annetun neuvoston direktiivin 76/308/ETY 6 artiklan 2 kohtaa ja keskinäisestä avunannosta tiettyihin maksuihin, tulleihin, veroihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä 26.5.2008 annetun neuvoston direktiivin 2008/55/EY 6 artiklan toista kohtaa on tulkittava siten, ettei pyynnön esittäneen jäsenvaltion saatavaa rinnasteta pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion saatavaan eikä se saa viimeksi mainitun jäsenvaltion saatavan asemaa.

2) Direktiivin 76/308 10 artiklaa ja direktiivin 2008/55 10 artiklaa on tulkittava siten, että

– **näissä säännöksissä käytetyllä etuoikeuden käsitteellä tarkoitetaan kaikkia mekanismeja, jotka johtavat siihen, että saatavien kilpailutilanteessa tietyllä saatavalla on parempi oikeus maksuun**

– **pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion valtuutta turvautua kuittaukseen saatavien kilpailutilanteessa on pidettävä näissä säännöksissä tarkoitettuna etuoikeutena silloin, kun tämä valtuus antaa kyseiselle jäsenvaltiolle sellaisen paremman tai ensisijaisen oikeuden maksuun saatavistaan, jollaista muilla velkojilla ei ole, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on selvitettävä.**

Allekirjoitukset